

Plan mot kränkande behandling och dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering

I enlighet med skollagens 6:e kapitel och diskrimineringslagens regler om aktiva åtgärder.

Verksamhetens namn:	Vidingsjöskolan – En skola att längta till
Skolform:	Grundskola, förskoleklass, fritidshem

2018-04-11

Innehåll

DEL1 Plan för att förebygga kränkande behandling i förskola och skola	3
Aktiva åtgärder	5
Undersök och Analysera	6
Åtgärda, följa upp och utvärdera.	7
Del 2 Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier	11
Del 3 Rutiner för akuta situationer	12
Anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling trakasserier eller sexuella trakasserier	12
Elev som kränker elev	12
Personal som kränker elev	12
Förbud mot repressalier	13
Del 4 Dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering	14
Aktiva åtgärder	14
Undersök och analysera	15
Åtgärda, följa upp och utvärdera	16
Bilaga 1 – Definitioner	17

DEL1

Plan för att förebygga kränkande behandling i förskola och skola

Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminerande enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller elevs värdighet.

Datum för planens upprättande:	2018-04-11
Ansvarig för planen:	Lena Norman

Redogörelse för hur de planerade åtgärderna för att förhindra kränkning i föregående års plan har genomförts

Skolans ledord "god dag, adjö, tack, förlåt" behöver återigen lyftas och analyseras.

Ordningsregler upprättas årligen i samråd med elever och vårdnadshavare. Klasslärare går igenom skolans ordningsregler vid skolstart med eleverna och reglerna tas upp kontinuerligt under läsåret.

Rastvärdar finns på skolgården under rast och är synliga i sina västar och cirkulerar inom specifika zoner. I rastvärdarnas uppgift ingår att skapa trygghet och skapa relation med eleverna. Zonerna tas fram genom trivselenkäten och justeras regelbundet. Vi ser att färre kränkningar sker tack vare detta arbete.

Rastleksförråd finns i D-huset och fungerar. Elever i år 3 och 6 är ansvariga för utlåning genom pantkort som elever i år 2 till 6 på skolan har.

Styrda rastaktiviteter har genomförts och leder till ökad trivsel och färre kränkningar. Fritidspersonal är ansvariga för aktiviteterna och genomförandet.

Planerade uppstarts dagar i åk 4 och lägerskolan i åk 5 genomfördes.

Fritids och skola har regelbundna samverkansträffar som syftar till ökad samsyn kring elever.

Aktivitetsdag med tvärgrupper F-6 genomfördes. Dagen var uppskattad.

Vänskapsdagen har som syfte att skapa trygghet och trivsel samt öva social färdighetsträning. Vänskapsdagen genomfördes och personal och elever var positiva till utförande och utfall.

Klasserna arbetar regelbundet med gruppstärkande samarbetsövningar. Det varierar hur regelbundet detta sker.

Vuxentäthet i idrottens omklädningsrum har setts över och justerats efterhand. Detta har lett till ökad trygghet i omklädningsrummen.

Kamratspanare finns i alla årkurser som stödgruppen träffar regelbundet för att stämma av trygghet och trivsel i respektive klass. Stödgruppen återkopplar vid behov kamratspanarnas information till berörda klasslärare.

Planen görs känd för personal, barn/elever och vårdnadshavare genom

Personal får ta del av planen under arbetslagmöte vid terminsstart. Elever informeras genom elevrådet. Klasslärare och elevrådsrepresentant informerar respektive klass på klassråd. Vårdnadshavare får information via föräldramöte, skolråd samt att planen läggs ut på skolans hemsida.

Aktiva åtgärder

Det förebyggande och främjande arbetet handlar om att undanröja risker för att barn och elever blir utsatta för kränkande behandling inom ramen för verksamheten. Arbetet ska vara målinriktat. Barn och elever ska delta i kartläggningen och kan komma med förslag på åtgärder samt delta i uppföljning och analys.

Undersök och Analysera

Kartläggningsmetod	Upptäckta risker	Analys
<p>Trivselenkät/ skolgårdsundersökning</p>	<p>Vi ser att ett fåtal elever känner sig otrygga på skolan och under raster.</p> <p>Oklarheter om vilka som får vistas på bollplanerna. Detta skapar otrygghet för framför allt de yngre eleverna.</p> <p>Det är svårt för några elever att veta vem de ska vara med på rast och detta skapar oro.</p>	<p>Övervägande del av eleverna känner sig trygga och trivs på skola och fritids.</p> <p>Vi tror detta beror på att eleverna inte ser rastvärdarna.</p> <p>Schema och regler kring ytor och bollspel var oklara i början av terminen.</p> <p>Klasslärare och ansvariga rastaktivitetsvärdar kan bli bättre på att direkt informera om veckans rastaktiviteter.</p> <p>Enkäten kan behöva omarbetas.</p>
<p>Stödgruppens möten med Kamratspanarna</p>	<p>Genom samtal kring arbetsmiljö, raster, matsal och omklädningsrum uppmärksammas risker som skolan arbetar vidare med, som t.ex. kränkningar på nätet.</p>	<p>Kamratspanarnas information är en viktig del av skolans förebyggande arbete kring trygghet och trivsel.</p>

Kartläggningsmetod	Upptäckta risker	Analys
Information från elevhälsa	<p>Skolsköterskan har schemalagda hälsokontroller enligt det allmänna programmet.</p> <p>Kurator har samtal med elever på både individ och gruppnivå.</p>	Elevhälsan är en viktig del av skolan förebyggande arbete.
Kränkingsanmälningar	De anmälningar som kommit in handlar om övervägande om fysiskt våld och olämpligt språk.	För en djupare analys behövs en tydlig sammanställning över skolans kränkingsärenden.

Utifrån upptäckta risker och analys sätts mål upp för det kommande arbetet, se nästa tabell.

Åtgärda, följa upp och utvärdera arbetet mot kränkande behandling.

Mål	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljning-metod och datum	Utvärdering
Våra elever ska inte kränka eller kränkas på nätet.	<p>Upprätta en tydlig plan om hur vi arbetar med nätfrågor. Det ska ingå i skolan värdegrundarbete genom t.ex. att klasserna får diskutera dilemman. Extern föreläsning för elever, vårdnadshavare och personal.</p> <p>Kurator kommer kontinuerligt att lägga ut diskussionsfrågor kring sociala medier på skolans Instagram.</p>	Vt-18	<p>Föreläsning – rektor Värdegrundarbete - klasslärare med stöd från stödgruppen</p> <p>Kurator</p>	Vi följer upp i maj och november genom att sammanställa de kränkingsanmälningar som kommit in och ser då om det kommit in några anmälningar kring kränkningar på nätet.	November -18
Alla elever känner sig trygga på rasterna.	<p>Alla vuxna rastvärdar använder väst.</p> <p>Information som (förankrats i arbetslaget) om vilka strategier som finns om hen känner sig ensam eller otrygg.</p> <p>Tydliggöra rast-aktiviteterna inför varje rast.</p> <p>Rastvärdar arbetar aktivt med att eleverna ska följa scheman för bollplaner.</p>	Vt-18	All personal på skolan.	Trivselenkäten/ skolgårdsundersökning.	November -18

Mål	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljning-metod och datum	Utvärdering
	Rastvärdar ska följa sina zoner.				
Stärka relationer	<p>Uppstartsdagar åk 4 med fokus att stärka relationen på både grupp och individnivå.</p> <p>Vänskapsdag med fokus att skapa vi-känsla och en skola att längta till.</p> <p>Uppmärksamma skolans ledord för att alla ska känna ett positivt bemötande. Ledorden finns uppsatta i alla klassrum samt personal och arbetsrum.</p> <p>Lägerskola åk 5 med fokus att stärka gruppsammanhållningen mellan elever och pedagoger.</p>	<p>Vt-18</p> <p>Vt-18</p>	<p>Klasslärare, stödgrupp och EHT.</p> <p>All personal på skolan. Stödgruppen</p> <p>Stödgruppen kopierar upp och delar ut till alla klassrum vid läsårsstart. Klasslärarna och fritidspersonal arbetar med ledorden i sina grupper.</p> <p>Klasslärare</p>	<p>En enkät som utformas av stödgruppen och klasslärare.</p> <p>Redovisning av de aktiviteter som gjorts i årskurserna. Hur det gått och tagits emot.</p> <p>Ledningsgruppen uppmärksammar vilken respons utomstående ger, gällande bemötandet de får när de besökt skolan.</p> <p>Klasslärarna gör förslag på utvärderingsmetod 1 vecka innan lägerskolan äger rum och lämna till ledningsgrupp.</p>	November -18

Mål	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljning-metod och datum	Utvärdering
Stärka relationer (forts)	<p>F-klass startar läsåret med att gruppen ska lära känna varandra. Detta sker genom styrda aktiviteter både i inne- och utelek i stora och mindre grupper.</p> <p>Fritids arbetar tematiskt, ur ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt. I temat arrangeras aktiviteter kontinuerligt som, i stöd av trygga vuxna, tränar eleverna i att ta kontakt med nya kompisar, samt att själva bjuda in andra elever i sin egen lek. Eleverna stöttas/utmanas också i hur de tänker/agerar när någon annan ber att få vara med.</p>	juni 18	<p>F-klass-pedagoger och fritidspersonal</p> <p>All personal på fritids.</p>	<p>Trivselenkät Utvecklingssamtal.</p> <p>Vid temats start genomför personalen en nulägesanalys. Analysen innebär att personalen gör en självskattning av hur det var på fritids vid temats start, kopplat till ett antal konkreta frågeställningar. Vid temats slut görs en ny nulägesanalys.</p>	<p>Okt 18</p> <p>Efter varje tema.</p>

Mål	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljning-metod och datum	Utvärdering
Stärka relationer (forts)	Aktivitetsdag i tvärgrupper med fokus på att öka tryggheten mellan eleverna på skolan och för personalen att lära känna elever de inte undervisar.		Huvudansvarig idrottslärare, all personal leder aktiviteter, år 6 gruppleddare.	Utvärdering med elever samma eftermiddag t.ex. tumme upp och tumme ner. Observationer på skolgården veckan efter aktivitetsdagen	
Stärka den empatiska förmågan hos elever	Gruppstärkande samarbetsövningar under ledning av klasslärare sker veckovis. Vid terminsstart och kontinuerligt under läsåret arbetar skolan med skolans ordningsregler.	Vt-18	Klassläraren All personal Elevråd Skolråd	Avstämning i arbetslagen i oktober hur det går med övningarna. Frågor: vad man gör och hur ofta? Ansvarig arbetslagsledaren och stödgrupp. Avstämning i januari hos all personal huruvida ordningsreglerna ska revideras.	November -18 Januari -19

Mål	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljning-metod och datum	Utvärdering
Stärka den empatiska förmågan hos elever (forts)	Fritids arbetar tematiskt, ur ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt. I temat arrangeras aktiviteter kontinuerligt som, i stöd av trygga vuxna, tränar eleverna i att ta kontakt med nya kompisar, samt att själva bjuda in andra elever i sin egen lek. Eleverna stöttas/utmanas också i hur de tänker/agerar när någon annan ber att få vara med.		All personal på fritids.	Vid temats start genomför personalen en nulägesanalys. Analysen innebär att personalen gör en självskattning av hur det var på fritids vid temats start, kopplat till ett antal konkreta frågeställningar. Vid temats slut görs en ny nulägesanalys.	Efter varje tema.
EHT utarbetar ett plan för hur de regelbundet kan arbeta i och med klasserna kring värdegrundsfrågor.	EHT ska ha testat olika lektioner tillsammans med klasslärare i frågor om värdegrund, konflikthantering, kränkningar och trakasserier.	Läsåret 18-19.	Rektor, skolsköterska och kurator.	Uppföljning i december om planen upprättats.	

Rutiner för akuta situationer (anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier) se del 3.

Del 2

Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Den värdegrund förskolan/skolan arbetar mot och det förhållningssätt som enheten enats om, i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier ska framgå.

Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Varje individs upplevelser av kränkning eller trakasseri tas på allvar av all personal.

All personal på skolan ska anmäla trakasserier och sexuella trakasserier.

Skolan har riktlinjer för rastvärdarnas uppgifter. De finns uppsatta på anslagstavlan i personalarbetsrummet.

Skolan har ordningsregler.

Skolan arbetar med ledorden "god dag, adjö, tack, förlåt".

EHT arbetar i klasserna mot kränkningar trakasserier och sexuella trakasserier enligt sin plan.

Del 3

Rutiner för akuta situationer

Anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling trakasserier eller sexuella trakasserier

Skolans rutiner för att anmäla och utreda

Elev som kränker elev

1. Personal har samtal med berörda elever för att utreda och stödja de inblandade att lösa konflikten.
2. Personal kontaktar vårdnadshavare.
3. Rapport om kränkande handling skrivs av personalen och lämnas till rektor som skyndsamt informerar huvudman.
4. Personalen följer upp händelsen genom samtal med berörda elever inom två veckor. Om kränkningarna upphört avslutas ärendet.
5. Om kränkningarna inte upphört ska personalen göra en skriftlig anmälan till stödgruppen.
6. Stödgruppen tar snarast kontakt med den drabbade för att utreda vad som hänt.
7. Samtal genomförs med den/de som utsatt eleven för kränkningar.
8. Stödgruppen tar kontakt med vårdnadshavare.
9. Lämpliga åtgärder utformas så att kränkningarna upphör omedelbart.
10. Uppföljningssamtal med den utsatte för att säkerställa att kränkningarna upphört.
11. Om kränkningarna inte upphört informeras rektor som tar över ansvaret för vidare handläggning.

Personal som kränker elev

1. Den som upptäcker att en elev blir utsatt för kränkning av personal ska snarast anmäla detta till rektor. Rektor informerar huvudman.
2. Rektor ansvarar för att utreda uppgifterna och vidtar lämpliga åtgärder.
3. Vårdnadshavare underrättas.
4. Eleven erbjuds stöd och hjälp.
5. Uppföljning sker efter två veckor. Om kränkningen upphör avskrivs ärendet.
6. Vid behov kontaktar rektor personalavdelningen på Utbildningsförvaltningen för vidare råd och arbetsrättsliga åtgärder.

Datum för uppföljning och utvärdering av rutiner och riktlinjer (Del 1 och 2)

2018-11-30

Resultat och analys av utvärdering

Utvärdering av del 1 och 2 sker i november 2018. Därefter kan utvärdering och analys genomföras.

Förbud mot repressalier

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i utredning av kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Repressalier kan till exempel vara

- sämre betyg
- trakasserier i undervisningen
- hot om våld
- annan ogynnsam behandling

Del 4

Dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering

Aktiva åtgärder

Alla barn, elever har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering. Därför ska förskola och skola arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas rättigheter och möjligheter i verksamheten. Barn/elever och vuxna/personal ska samverka i undersökningen, genomförandet och utvärderingen.

Undersök och analysera

Diskriminering kopplat till	Undersökningsmetod, tidpunkt	Upptäckta risker och hinder	Analys
Kön	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Könsöverskridande identitet eller könsuttryck	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Religion eller annan trosuppfattning	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Etnisk tillhörighet	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Sexuell läggning	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Ålder	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		
Funktionsnedsättning	Kvalitetskoordinator leder samtal i de tre arbetslagen		

Undersökningsmetod kan vara enkäter, intervjuer eller planerade samtal, stödfrågor, attitydundersökning, anmälningar. Utifrån upptäckta risker, hinder och analys prioriteras områden för det kommande arbetet, se nästa sida.

Åtgärda, följa upp och utvärdera

Upptäckta risker eller hinder: (ange även diskrimineringsgrund)	Åtgärder	Datum när åtgärden påbörjas	Ansvarig för genomförande	Uppföljningsmetod och datum	Utvärdering: (av undersökningen, analysen och åtgärderna)

Erfarenheterna av utvärderingen kan användas i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Beskrivning av hur barn och elever har samverkat i undersökningen, genomförandet och utvärderingen.

Kvalitetskoordinator intervjuar elever i år 1-3 samt 4-6 kring diskriminering.

Bilaga 1 – Definitioner

Kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering

När ett barn/en elev missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan vara direkt, indirekt, bristande tillgänglighet, trakasseri, sexuellt trakasseri eller instruktioner att diskriminera.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Aktiva åtgärder

Med aktiva åtgärder menas ett främjande och förebyggande arbete

Källor: Skolverket och Diskrimineringsombudsmanne